

3. Автоматизована система муніципальної статистики Асоціації міст України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/page/munitsipalna-statistika>.

4. Деркач М.І. Моделі фіскальної децентралізації країн світу / М.І. Деркач // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnikdnu.com.ua/archive/201263/3-10.html>.

5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

6. Хімка О.С. Роль місцевих бюджетів в соціально-економічному розвитку регіонів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/himka-os-rol-mistsevih-byudzhetiv-u-sotsialnoekonomichnomu-rozvitku-regioniv-ukrayini/>.

Скрипай А.В.

студентка,

Науковий керівник: Куш О.Є.

кандидат юридичних наук, доцент,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

В останні роки кількість імігрантів, які законним шляхом перебувають на території України збільшується. Оскільки України йде за курсом євроінтеграції, а орієнтиром є європейське законодавство та міжнародні правозахисні стандарти, то іноземці та особи без громадянства мають практично ті самі права, свободи й обов'язки, що й громадяни України. Проблеми адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства, їх міграції досить детально досліджували у своїх працях як вітчизняні, так і зарубіжні вчені: О. О. Бандурка, О. В. Кондакова, О. В. Кузьменко, О. В. Куракіна, В. І. Олефір, Н. В. Полякова, та інші науковці.

У Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні», в якому було усунено колізії з Конституцією України і нормами міжнародних договорів, у ст. 1 зазначається, що іноземцем є особа, яка не є громадянином України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав; особою без громадянства є особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином [1]. У редакції Закону України «Про правовий статус іноземців» 1994 р. іноземцями визнавались дві категорії осіб: особи, які належали до громадянства іноземних держав і не були громадянами України, та особи без громадянства [2]. На даний час особа без громадянства не є іноземцем, оскільки на законодавчому рівні у 2003 році ці дві дефініції були розмежовані у зв'язку із приведенням положень зазначеного закону у відповідність із Конституцією України, Законом України «Про імміграцію» [3].

Стаття 16 Кодексу про адміністративні правопорушення вказує, що іноземці і особи без громадянства, які перебувають на території України, підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах з громадянами України. Окрім загального адміністративно-деліктного правового статусу, основні положення якого передбачені ст. 16 КУпАП та ст. 23 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні», іноземці та особи без громадянства мають спеціальний статус, що підтверджується окремими процесуальними правами і обов'язками цих осіб. Дослідники правового статусу іноземців та осіб без громадянства розглядають цю групу осіб як спеціальних суб'єктів адміністративної відповідальності, притягнення до відповідальності яких відрізняється від аналогічного провадження за участю громадян України: а) за обсягом підстав відповідальності; б) за суб'єктами відповідальності; в) за обсягом міри відповідальності; г) за порядком здійснення відповідальності. Такий підхід дає підстави стверджувати, що іноземці та особи без громадянства при притягненні до адміністративної відповідальності можуть виступати загальними, спеціальними і як визначає С. Константінов, особливими суб'єктами [4].

Окрім цих загальних правил адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства є й певні особливості. Зокрема, тільки до іноземців та осіб без громадянства може застосовуватися примусове повернення та примусове видворення. Примусове повернення (ст. 26 ЗУ «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства») застосовується, якщо їх дії порушують законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства. При цьому, рішення про примусове повернення іноземців та осіб без громадянства може супроводжуватися заборонаю щодо подальшого в'їзду в Україну строком на три роки. Процедура примусового видворення (ст. 30 ЗУ «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства») здійснюється, якщо особа здійснила адміністративне правопорушення та понесла адміністративну відповідальність.

Необхідно зазначити, що новий закон має певні вади. У статті про «Відповідальність за правопорушення іноземців та осіб без громадянства» є слушним зауважити щодо зміни назви цієї норми, оскільки ніяких чітких підстав відповідальності нею не передбачається. Також законодавець вживає термін «правопорушення», а мова йде і про злочини, то виходить, що поняття «правопорушення» розуміється у широкому значенні і охоплює як злочини так і проступки. Інші недоліки пов'язані з визначенням як підстав перебування іноземців або осіб без громадянства на території України, так і процедур добровільного або примусового переміщення за межі території України. Так, ст. 4 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» визначено перелік підстав для постійного або тимчасового законного перебування встановлених цією ж самою статтею категорій іноземців або осіб без громадянства в Україні. При цьому іншими статтями одночасно передбачено: поняття строку перебування та можливість продовження такого строку перебування (ст. 17). Отже, редакція та зміст зазначених норм дають змогу іноземцю або особі без громадянства в міру власного праворозуміння нормативної конструкції визначити ту чи іншу

законну підставу для свого перебування на території України. Натомість при нечіткому визначенні закінчення терміну припинення законного перебування встановлено відповідальність (у вигляді застосування уповноваженим органом процедур добровільного чи примусового повернення, а відтак і видворення).

Таким чином можна стверджувати, що можливості здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення за участю іноземців та осіб без громадянства закріплені в чинному КУпАП в узагальненому вигляді, без виділення особливостей такого провадження. Для вдосконалення адміністративно-деліктного законодавства України та врахування європейських вимог та цінностей і використання єдиної правозастосовчої практики є доцільним виділення окремого розділу в КУпАП, у якому б врегульовувалась участь іноземців та осіб без громадянства в адміністративно-деліктному провадженні.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 р. № 3773 – VI // ВВР України. – 2011. – № 23. – С. 161. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>

2. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні» від 04.02.1994 № 3929-ХІІ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/card/3929-12>

3. Закон України «Про імміграцію» від 07.06.2001 № 2491-ІІІ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2491-14>

4. Константінов С. Ф. Адміністративно-правовий статус іноземців в Україні та механізм його забезпечення: Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / С. Ф. Константінов. – К.: НАВСУ, 2002. – 14 с.

Темченко О.С.

студент;

Шлапко Т.В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Навчально-науковий інститут права
Сумського державного університету*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Соціально-економічна нерівність притаманна будь-якому суспільству. Особливості політичної та адміністративної системи держави впливають лише на інтенсивність прояву нерівності. Певні елементи соціально-економічної нерівності можуть бути ідентифіковані в будь-якій державі. Необхідно зауважити, у провідних країнах світу сформувалася організаційна модель соціальної допомоги незахищеним прошаркам населення що відповідає